

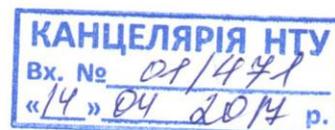
Відгук

офіційного опонента кандидата економічних наук Гарбара Костянтина Вікентійовича на дисертаційну роботу Лабути Артема Віталійовича «**Формування партнерств підприємств автомобільного транспорту в розвитку систем технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів**», яка подана на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)

На підставі вивчення дисертаційної роботи Лабути А.В., яка представлена на 234 сторінках тексту, з них 157 сторінок основного тексту, містить 15 таблиць, 28 рисунків, список використаних джерел із 205 найменувань на 21 сторінці, додатки на 41 сторінці, встановлено наступне:

1. Ступінь актуальності теми дисертації та зв'язок з науковими програмами, планами, темами

Розвиток економіки України неможливий без належної організації сфери пасажирських автомобільних перевезень. Актуальність теми дослідження визначена необхідністю адаптації автотранспортних підприємств до ефективного функціонування в сучасних умовах, які характеризуються появою значної кількості дрібних пасажирських перевізників, які мають лише автобуси і не забезпечені виробничо-технічною базою для їх підтримки у належному стані. Водночас, комплексні автотранспортні підприємства, розраховані на значну кількість транспортних засобів мають невикористані виробничі потужності для проведення обслуговуючих та ремонтних робіт, так як будувались з розрахунку на велику кількість транспортних засобів. Незважаючи на значну кількість наукових досліджень із забезпечення функціонування підприємств автомобільного транспорту, окремі питання потребують більш детального наукового обґрунтування. До них слід віднести

питання щодо формування партнерств підприємств автомобільного транспорту із забезпечення розвитку систем технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів.

В роботі пропонується вирішення важливої господарської задачі – підвищення якості транспортного обслуговування за рахунок розроблення та реалізації механізму формування партнерств підприємств автомобільного транспорту.

Актуальність теми роботи також визначається тим, що її результати враховані при виконанні науково-дослідних робіт кафедри транспортного права та логістики Національного транспортного університету, а саме: “Методи оцінювання результатів діяльності логістичних систем в ланцюгах постачань” (державний реєстраційний номер 0112U008413), в межах якої автором проведено аналіз напрямів інтеграції в логістичних стратегіях розвитку підприємств; “Корпоративне управління логістичними проектами” (державний реєстраційний номер 0114U006494), в межах якої автором здійснено дослідження моделей партнерства в проектах розвитку транспортної галузі; “Розробка моделей партнерства підприємств автомобільного транспорту в розвитку систем технічного обслуговування та ремонту парків транспортних засобів” (державний реєстраційний номер 0115U002288), в межах якої автором здійснено розробку методичних основ формування партнерств підприємств автомобільного транспорту в розвитку систем технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів. Сфера дослідження дисертаційної роботи співпадає з основними напрямками Транспортної стратегії України на період до 2020 року, а саме в частині організаційно-правового забезпечення укрупнення автомобільних перевізників та створення мережі комплексних автотранспортних підприємств (пп. 4.12 Основних напрямів реалізації Стратегії), та оптимізації термінів експлуатації, технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів (пп. 8.3 Основних напрямів реалізації Стратегії).

Виходячи з цього, можна зробити висновок що тема дисертаційного дослідження Лабути А.В. є актуальною.

2. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, наукова новизна результатів дослідження

Аналіз дисертації дозволяє констатувати, що мета дисертаційної роботи, яка полягає в підвищенні якості транспортного обслуговування за рахунок партнерської взаємодії суб'єктів господарювання на транспорті, автором в основному досягнута. До основних наукових положень та рекомендацій, які відображають наукову новизну дослідження можна віднести:

1) Дисертантом здійснено порівняльний аналіз інтеграційних утворень підприємств та узагальнено теоретичні основи інтеграційних процесів підприємств (с. 15-24). Проведений аналіз дозволив дійти висновку, що найбільш оптимальним напрямом інтеграції автотранспортних підприємств в розвитку систем технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів є партнерство, яке передбачає довготермінові, добровільні, взаємовигідні відносини партнерів.

2) Набув подальшого розвитку зміст категорії «партнерство підприємств автомобільного транспорту в розвитку систем технічного обслуговування та ремонту автомобільних транспортних засобів» (с. 24-31). Новизною та перевагою запропонованого автором виду партнерства є те, що воно не передбачає повну інтеграцію бізнесових структур на транспорті, тобто підприємства не втрачають свою самостійність. Інтеграція відбувається в частині здійснення технологічних процесів з технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів шляхом спільного використання виробничо-технічної бази, керуючись добровільністю та наявністю взаємовигоди сторін. Дана співпраця дозволяє підвищити безпеку перевезень, скоротити простой транспортних засобів, зменшити шкідливі викиди за рахунок підтримки в належному стані транспортних засобів.

3) Вперше відносно до транспортних підприємств, дисертантом побудовано механізм формування партнерств (с. 62-64). Реалізація даного механізму пов'язана з використанням положень концептуальної моделі

формування партнерств (с. 32-34). Складовими механізми є сукупність локальних задач: оцінювання спроможності базових підприємств обслуговувати та ремонтувати транспортні засоби сторонніх підприємств, формування партнерств автотранспортних підприємств, оцінювання відповідності наявної виробничо-технічної бази умовам партнерства та запитам споживачів, розроблення організаційно-економічного та фінансового забезпечення формування та функціонування партнерств автотранспортних підприємств. Зазначені задачі деталізуються в окремих завданнях, а їх виконання дозволяють отримати очікувані результати, а саме: визначити перелік потенційних базових підприємств та їх спроможність щодо надання послуг із технічного обслуговування та ремонту автотранспортних засобів, визначити перелік можливих партнерств регіону, вибрати стратегії розвитку партнерств, розрахувати розмір внесків в фонд розвитку та заключити договір партнерства. Тобто, новизною механізму є розроблена сукупність методичних прийомів та заходів організаційно-економічного характеру формування партнерств підприємств автомобільного транспорту.

4) Для реалізації процесу формування партнерств автотранспортних підприємств необхідно здійснити оцінювання можливостей підприємств надавати послуги із технічного обслуговування та ремонту автомобільних транспортних засобів в партнерствах. З цією метою автором удосконалено методичні основи оцінювання підприємств щодо можливості надавати послуги із технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів в партнерствах (с. 65-100, 108-118). Науковим доробком дисертанта є обґрунтування вибору одиничних показників моделі оцінювання, визначення вагових значень показників, на основі яких побудовано комплексний показник оцінювання спроможності підприємств надавати послуги із технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів в партнерствах та інтегральний показник відповідності підприємств умовам партнерства та запитам споживачів щодо надання послуг із технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів.

5) Набула подальшого розвитку методика управління партнерствами

підприємств (с 135-141). Вони реалізуються за рахунок виконання розроблених дисертантом стратегій формування та розвитку партнерств у відповідності до значень комплексних та інтегрального показників спроможності та відповідності підприємств щодо надання послуг із технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів в партнерствах. Вибір стратегій за даним принципом, дозволяє максимально повно задіяти наявні потужності і резерви виробничо-технічної бази великих автотранспортних підприємств та задовольнити потреби партнерів в послугах із технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів.

б) Набули подальшого розвитку методичні основи організаційно-економічного та фінансового забезпечення функціонування партнерств підприємств автомобільного транспорту (с. 152-168). Наукова новизна полягає у розробленні фонду розвитку партнерства та визначенні розмірів внесків партнерів в цей фонд. Також автором здійснено аналіз нормативно-договірної бази та розроблено примірний договір партнерства (додаток Л), який спрямований на регулювання партнерських відносин та включає в себе: перелік та обсяги надаваних послуг, періодичність їх здійснення; ступінь відповідальності за дотриманням договірних зобов'язань; розподіл прибутків, ризиків та відповідальності партнерів; розмір щомісячних внесків в фонд партнерства; особливості взаємодії між партнерами тощо.

Робота також містить інші наукові положення, які відрізняються новизною. Отримані дисертантом результати зрозумілі та обґрунтовані, що підтверджується значною кількістю використаних джерел та обсягом статистичної інформації. Результати дослідження апробовані на підприємствах, організаціях автомобільного транспорту та в навчальному процесі.

3. Оцінка повноти викладення дослідження в опублікованих працях

Основні методичні рекомендації та висновки дисертації опубліковані у 20 наукових працях, у тому числі 2 статті у зарубіжних виданнях, 8 статей у

наукових фахових виданнях, 10 тез доповідей у матеріалах наукових конференцій, з яких 6 міжнародних. Загальний обсяг опублікованих праць 5,43 друк. арк., особисто автору належить 3,46 друк. арк. Опубліковані праці в достатній мірі відображають зміст дисертаційної роботи.

4. Практичне значення результатів дослідження

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження полягає у тому, що методи та принципи формування партнерств доведено до рівня алгоритмів та управлінських процедур, що дає можливість їх застосування фахівцями-управлінцями на підприємствах автомобільного транспорту, в органах місцевого самоврядування та органах виконавчої влади різної територіальної приналежності при стратегічному плануванні розвитку підприємств автомобільного транспорту та транспортних систем регіонів. Застосування розробленого програмного продукту оцінки автотранспортних підприємств значно спрощує процес використання та реалізації методичних розробок та знижує їх трудомісткість.

Запропоновані у дисертації методика оцінки автотранспортних підприємств та механізм формування партнерств знайшли своє впровадження в діяльності: ТОВ «Автоекспрес», ТОВ «Пассервіс-люкс», ПАТ «Чернігівавтосервіс», Всеукраїнської асоціації автомобільних перевізників «ВААП», Управління стратегічного розвитку інфраструктури та інвестицій Міністерства інфраструктури України, що підтверджується відповідними актами впровадження.

Розроблені теоретичні та методичні положення використовуються у процесі викладання дисциплін «Корпоративне управління проектами», «Нормативно-правове забезпечення діяльності автосервісних підприємств», «Логістика» на кафедрі транспортного права та логістики Національного транспортного університету (акт впровадження від 01.12.2016).

5. Дискусійні положення та зауваження до дисертації

В цілому, дисертація Лабути Артема Віталійовича може бути оцінена позитивно. В той же час по дисертаційній роботі є наступні зауваження:

1) Із розробленої концептуальної моделі (рис. 1.4), незрозуміло хто із учасників партнерства здійснює внески в фонд розвитку партнерства та за рахунок чого буде підвищено якість робіт із технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів (с. 34).

2) Наведена класифікація стратегій містить лише стратегії залучення нових клієнтів в партнерства. Необхідно було б також описати стратегії збереження та пошуку виробничих потужностей в партнерствах (с. 35).

3) В механізмі формування партнерств підприємств автомобільного транспорту в розвитку систем технічного обслуговування та ремонту (рис. 2.9) не зазначається хто буде керувати процесом формування партнерств (с. 64).

4) В наведеному алгоритмі дій при формуванні партнерств за умови відсутності базових підприємств в межах певного територіального утворення (рис. 2.14), блок б суперечить концепції даного алгоритму (с. 120). Також, в даному алгоритмі необхідно було б розглядати у якості потенційних партнерів станції технічного обслуговування.

5) На рис. 3.2 в партнерстві № 4 не зазначені місця розташування базових підприємств (с. 129).

6) Рисунок 3.3 – граф взаємозв'язків між стратегіями та задачами формування партнерств (с. 140) частково дублює результати матриці стратегій розвитку систем технічного обслуговування та ремонту (табл. 3.2).

7) Окремі проміжні результати дослідження (табл. 2.1, 2.8, 3.3) можна було б винести в додатки.

Зроблені зауваження по дисертаційній роботі не знижують наукової новизни та практичної цінності результатів проведеного дослідження.

6. Відповідність дисертації встановленим вимогам

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Таблиці та рисунки в основному узгоджені з текстом роботи. Дослідження проведено за темою, актуальність якої обґрунтовано. Розробки здобувача виконані на високому рівні, представляють комплексне дослідження, висновки та рекомендації ґрунтуються на проведених результатах дослідження і мають важливе теоретичне та практичне значення, оформлення роботи відповідає встановленим вимогам.

Автореферат повною мірою відображає основний зміст дисертації та не містить положень, які не знайшли відображення в дисертації.

Результати дисертаційних досліджень опубліковані автором у десяти статтях і в достатній мірі відображають наукові положення, пройшли належну апробацію на десяти науково-практичних конференціях.

7. Загальний висновок

Дисертаційна робота Лабути А.В. «Формування партнерств підприємств автомобільного транспорту в розвитку систем технічного обслуговування та ремонту транспортних засобів» за своїм змістом, основними науковими положеннями, висновками і практичними рекомендаціями являє собою завершене самостійне наукове дослідження. Дослідження можна кваліфікувати як внесок у розв'язання прикладної задачі підвищення безпеки перевезень, екологічної безпеки та якості транспортного обслуговування на основі створення системи надання послуг із технічного обслуговування та ремонту автомобільних транспортних засобів на постійній основі шляхом побудови організаційно-економічного механізму формування партнерств підприємств автомобільного транспорту.

Наукові положення та висновки, які містяться в роботі, обґрунтовані і достовірні. Публікації автора достатньо повно відображають зміст та основні положення роботи. Зроблені зауваження не впливають на наукову та практичну

цінність виконаних досліджень.

Дисертація за своїм змістом та оформленням відповідає вимогам пунктів 9, 11, 12, 13, 14 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 зі змінами та доповненнями, містить нові науково обґрунтовані результати, опубліковані у наукових фахових виданнях та представлені на наукових конференціях, а її автор – Лабута Артем Віталійович заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності).

Офіційний опонент

кандидат економічних наук,
директор ТОВ "НІКО Центр Київ"

Гарбар К.В.

Підпис кандидата економічних наук Гарбара К.В. підтверджую:

*Старший менеджер з персоналу
Ор. Соколу К.А.*